

Infofiche bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker

Situering

In juni 2013 is de Vlaamse overheid gestart met een veralgemeend bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker. De bedoeling van het bevolkingsonderzoek is dat vrouwen van 25 tot en met 64 jaar om de 3 jaar een uitstrijkje laten nemen bij de huisarts of gynaecoloog.

Daarom wordt deze groep vrouwen voor het bevolkingsonderzoek om de 3 jaar uitgenodigd op basis van een oproep- en heroproepsysteem (call– recall systeem). Door regelmatig een uitstrijkje te laten nemen, kan een voorstadium van baarmoederhalskanker tijdig worden ontdekt. Hierdoor is de behandeling minder ingrijpend. Het onderzoek is niet verplicht, maar wordt wel sterk aanbevolen.

Eén keer om de 3 jaar kan je een uitstrijkje laten nemen waarvan de onkosten van het labo in principe terugbetaald worden. Voor de consultatie bij de huisarts of gynaecoloog dient nog remgeld betaald te worden. Ontvangt de deelnemster toch een rekening van het labo? Dan contacteert ze best haar ziekenfonds om te bepalen of de aangerekende kosten terecht of onterecht zijn.

Het streefdoel is dat 65% van de vrouwen uit de leeftijdsgroep van 25 tot en met 64 jaar tegen 2020 om de 3 jaar een uitstrijkje laat nemen. In 2013 liet 56.9% van de vrouwen uit de doelgroep een uitstrijkje nemen. In enkele gemeenten is dit percentage al bereikt.

Wat is baarmoederhalskanker?

Baarmoederhalskanker of cervixkanker is een kwaadaardig gezwel of tumor ter hoogte van de baarmoederhals. De kanker die zich hier kan ontwikkelen, ontstaat bijna altijd door een virus (Humaan papillomavirus, HPV).

Er bestaan meer dan 100 types HPV, die zijn genummerd. Deze HPV-types worden onderverdeeld in laag risico- en hoog risico HPV. Laag risico types veroorzaken wratten op de huid of de slijmvliezen, hoog risico types kunnen baarmoederhalskanker veroorzaken. Niet alle HPV-types veroorzaken dus baarmoederhalskanker. HPV is erg besmettelijk. Iedereen die seksueel actief is (geweest), kan besmet zijn. Ongeveer 80% van alle vrouwen zullen ooit in hun leven besmet zijn met HPV. Meestal is dat niet erg en ruimt het lichaam het virus terug op. Blijft de infectie toch lange tijd aanwezig in het lichaam, dan kunnen er afwijkende cellen ontstaan. Deze afwijkende cellen kunnen dan aanleiding geven tot

baarmoederhalskanker. Het duurt ongeveer 10 tot 15 jaar vooraleer een infectie met HPV aanleiding geeft tot kanker.

Baarmoederhalskanker: enkele cijfers en feiten

Jaarlijks krijgen ongeveer 350 vrouwen in Vlaanderen de diagnose van baarmoederhalskanker. Dit komt overeen met ongeveer 2.3% van alle kankers bij vrouwen. Het is de 8^e meest voorkomende kanker bij vrouwen.

Sterfte ten gevolge van baarmoederhalskanker is laag in Vlaanderen, namelijk 4,7% van alle sterfte ten gevolge van kanker bij vrouwen.

Opsporing van de voorstadia voorkomt kanker

Baarmoederhalskanker wordt voorafgegaan door een aantal voorstadia, dit zijn letsels die nog geen kanker zijn. Behandeling van deze voorstadia voorkomt het ontstaan van kanker. De voorstadia van baarmoederhalskanker leiden niet tot sterfte. Wanneer de aandoening in een zeer laattijdig stadium ontdekt wordt, overleeft minder dan één vijfde van de vrouwen.

Door om de 3 jaar een uitstrijkje te laten nemen, worden baarmoederhalskanker en de voorstadia ervan vroegtijdig opgespoord en behandeld. Een vroege opsporing zorgt er ook voor dat de behandeling minder zwaar is en dat een snellere herstelling mogelijk is.

Hoe kunnen vrouwen deelnemen?

Als het langer dan 3 jaar geleden is dat een vrouw een uitstrijkje liet nemen, ontvangt ze een uitnodigingsbrief voor het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker van het Centrum voor Kankeropsporing. Ze maakt zelf een afspraak met haar huisarts of gynaecoloog op een dag dat ze niet ongesteld is.

Om de 3 jaar een uitstrijkje laten nemen is voldoende, omdat baarmoederhalskanker slechts zeer traag groeit en er al vroeg afwijkingen zichtbaar zijn. De vrouw beslist zelf of ze meedoet aan het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker.

Vrouwen moeten met hun huisarts/ gynaecoloog bespreken hoe ze hun resultaat vernemen: belt de vrouw naar de praktijk of belt de arts indien er iets afwijkends is gevonden?

Hoeveel vrouwen nemen deel in uw gemeente?

Informatie over de participatie in uw gemeente kan je bij het Logo opvragen.

Wil je graag het bevolkingsonderzoek in de kijker stellen?

Contacteer het Logo voor inspirerende suggesties.

Uitgebreide informatie over het bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker is terug vinden op de website www.bevolkingsonderzoek.be.

Voor meer info over bevolkingsonderzoek algemeen: www.zorg-en-gezondheid.be.